

Силабус
освітньої компоненти
Технології вивчення зарубіжної літератури
2026-2027 навчальний рік

Освітня програма «Середня освіта (мова і література (англійська))»
Спеціальність А4 Середня освіта
Предметна спеціальність А4.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))
Спеціалізація А4.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Галузь знань А Освіта
Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень вищої освіти

Викладач (і)	Вікторія ЗАРВА
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/zarva-viktoriia-anatoliivna/
Контактний тел.	+380 50 926 70 87
Е-mail викладача:	va_zarva@bdpu.org.ua ; zarva@bigmir.net
Графік консультацій	вівторок, 11.00–12.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів / годин	Лекції	Практичні / семінарські / лабораторні заняття	Самостійна робота	Звітність
3 / 90 год. денна форма	12 год.	12 год.	66 год.	Екзамен
3 / 90 год. заочна форма	4 год.	4 год.	82 год.	Екзамен

Семестр: осінній
Мова навчання: українська

Ключові слова: технології, зарубіжна література, технології викладання, інновації, навчання, методика, освітня діяльність.

Мета та предмет курсу:

Метою викладання курсу «Технології вивчення зарубіжної літератури» є підготовка творчого вчителя, здатного здійснювати комунікативно зорієнтоване навчання, формувати розвинену особистість, творчо застосовувати інноваційні технології викладання зарубіжної літератури.

Предметом курсу є новітні освітні технології та методичні можливості їх застосування в освітньому процесі при викладанні зарубіжної літератури.

Основними завданнями вивчення ОК є: ознайомити магістрантів із сучасними технологіями викладання зарубіжної літератури, зокрема досягненнями передового педагогічного досвіду, авторськими технологіями, фаховою науково-педагогічною літературою з дисципліни; підготувати студентів-філологів до впровадження в педагогічну практику сучасних технологій викладання зарубіжної літератури; спрямувати майбутнього вчителя на творчий підхід до викладання свого предмета; формувати високі професійні якості, викликати й зберігати інтерес до професії.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, критичний аналіз та обробку інформації, ефективно використовувати цифрові ресурси і технології в освітньому процесі.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ФК3. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК5. Здатність до моделювання змісту освіти, формування у здобувачів освіти компетентностей і наскрізних умінь, визначених державним стандартом освіти, та здійснення інтегрованого навчання.

ФК 6 Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації здобувачів освіти ЗЗСО до саморозвитку, формувати обґрунтовану позитивну самооцінку.

ПК3. Здатність використовувати системні знання про основні періоди розвитку літератури, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, тенденції світового та українського літературного процесу.

ПК4. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати методи і прийоми навчання, оцінювати їх ефективність і вдосконалювати.

ЗК8. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.

ПК5. Здатність проєктувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання й моніторинг результатів навчання учнів, розробляти контрольні-вимірні матеріали.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, застосовує їх у професійній діяльності.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати й узагальнювати навчальний матеріал відповідно до потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН2. Здійснює критичний добір, оцінювання та використання цифрових освітніх ресурсів, ІКТ для організації освітнього процесу, професійної комунікації, дистанційного та змішаного навчання.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, розробляє план формування позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН13. Демонструє здатність до автономної та командної професійної діяльності, приймає обґрунтовані рішення в умовах невизначеності, несе відповідальність за результати.

РН16. Описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати.

РН17. Ідентифікує та критично осмислює принципи, функції, форми і методи управління освітньою діяльністю; здійснює стратегічне планування, моніторинг та оцінювання якості освітньої діяльності.

ПРН2. Здійснює лінгвістичний і філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів, пояснює ідейно-тематичний зміст літературних текстів з урахуванням ідіостилу автора.

ПРН3. Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови й зарубіжної літератури та контролю навчальних досягнень; адаптує матеріали, створює навчально-методичне забезпечення занять.

Зміст курсу:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд.	с. р.		л	п	лаб	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи вивчення курсу «Технології вивчення зарубіжної літератури» у закладах вищої освіти												
Тема 1. Технологізація навчання на сучасному етапі розвитку української освіти	5	2				3	5	2				3

[illegible]

Тема 1. Ігрові технології навчання на уроках зарубіжної літератури	5	2				3	5					3
Тема 2. Проектна технологія на уроках зарубіжної літератури	5		2			3	5					5
Тема 3. Текстоцентрична технологія на уроках зарубіжної літератури	3					3	3					3
Тема 4. Технологія організації групової навчальної діяльності на уроках зарубіжної літератури	3					3	3					3
Разом за змістовим модулем 3	16	2	2			12	16		2			14
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. Основні напрями впровадження інноваційних педагогічних технологій викладання зарубіжної літератури в практику вчителя-словесника												
Тема 1. Інтерактивні технології навчання на уроках зарубіжної літератури	5	2				3	5					5
Тема 2. Біоадекватна (природовідповідна) технологія на уроках зарубіжної літератури	5		2			3	5					3
Тема 3. Технологія програмованого навчання на уроках зарубіжної літератури	3					3	3					3
Разом за змістовим модулем 4	13	2	2			9	13					13
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5. Специфіка організації освітньої діяльності з використанням сучасних технологій викладання												
Тема 1. Технологія створення ситуації успіху на уроках зарубіжної літератури	5	2				3	5					5

Тема 2. Здоров'язбережувальні освітні технології на уроках зарубіжної літератури	5		2			3	5		2			3
Тема 3. Інформаційна технологія на уроках зарубіжної літератури	3					3	3					3
Разом за змістовим модулем 5	13	2	2			9	13		2			11
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6. Ефективні шляхи впровадження сучасних технологій викладання зарубіжної літератури у практику вчителя-словесника												
Тема 1. Технологія проблемного навчання на уроках зарубіжної літератури	5	2				3	5					5
Тема 2. Технологія зустрічних зусиль на уроках зарубіжної літератури	5		2			3	5					5
Тема 3. Технологія дистанційного навчання на уроках зарубіжної літератури	3					3	3					3
Тема 4. Медіаосвітня технологія на уроках зарубіжної літератури	3					3	3					3
Разом за змістовим модулем 6	16	2	2			12	16					16
Усього годин	90	12	12			66	90	4	4			82

Методи навчання:

словесні (лекція, пояснення, бесіда, навчальна дискусія); наочні (демонстрація, ілюстрація, робота з мультимедійною презентацією); практичні (виконання практичних завдань, моделювання й аналіз фрагментів уроку зарубіжної літератури, укладання технологічних карт уроку); проблемно-пошукові та дослідницькі методи; метод проєктів; інтерактивні методи (робота в малих групах, «мозковий штурм», рольова гра, дебати); методи розвитку критичного мислення; самостійна робота з

науково-методичними та цифровими джерелами; методи дистанційного й змішаного навчання з використанням цифрових освітніх платформ.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Своєчасне виконання практичних завдань та самостійної роботи є обов'язковим. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Відпрацювання тем курсу, що були пропущені або не підготовлені, відбувається на консультаціях згідно графіку.

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання норм академічної доброчесності є загальною вимогою для здобувачів БДПУ згідно з Положенням про академічну доброчесність та систему запобігання академічному плагіату в Бердянському державному педагогічному університеті (<https://surl.li/pgjpzb>). Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. При повторних порушеннях, беручи до уваги моральний аспект проблеми, до здобувача можуть бути застосовані дисциплінарні заходи. При виконанні письмових робіт не допустимим є порушення академічної доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботах є підставою для їх незарахування викладачем. Списування під час підсумкового контролю знань заборонені. Здобувачі освіти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку мають право на перескладання у встановлені терміни.

Політика щодо використання штучного інтелекту. У рамках курсу «Технології вивчення зарубіжної літератури», здобувачі повинні відповідально використовувати інструменти штучного інтелекту (ШІ) для підвищення ефективності навчання, наприклад, для попереднього структурування навчальних матеріалів, підтримки мовних компетентностей або пошуку та узагальнення великих обсягів інформації, а також здійснювати критичну верифікацію всіх згенерованих ШІ виходів, оскільки системи ШІ можуть генерувати недостовірні факти або вигадані посилання («галюцинації»), що є неприпустимим у сфері професійної відповідальності. Основним принципом є повна прозорість: у всіх позааудиторних письмових роботах необхідно обов'язково розкривати внесок ШІ, використовуючи стандарт GAIDeT, зазначаючи інструмент та делеговані завдання; при цьому відповідальність за зміст та академічну доброчесність роботи завжди несе лише здобувач. Викладачі заохочують інтегрувати ці технології для формування ШІ-грамотності, але кінцеве оцінювання завжди базуватиметься

на демонстрації індивідуальної здатності здобувачів до аналізу та застосування основних положень даної початкової дисципліни.

Політика щодо відвідування. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. За об'єктивних причин (хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування тощо) здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку здобувачі зобов'язані дотримуватися термінів, визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу передбачає використання ТЗН (ПК), офіційних каналів зв'язку (Viber, Google, Zoom, електронна пошта тощо) та освітніх платформ (MOODLE та ін.).

Система оцінювання та вимоги: Оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюється відповідно до Положення про порядок оцінювання знань здобувачів у Бердянському державному педагогічному університеті.

Підсумковий рейтинг з навчальної дисципліни – це сума рейтингової оцінки за результатами поточної успішності здобувачів вищої освіти (сума балів за поточну роботу на практичних заняттях і балів за самостійну роботу) і рейтингової оцінки за результатами семестрового екзамену.

За **весь курс** здобувач отримує **максимум 100 балів (підсумкова оцінка)**. До їх складу входять:

60 балів – поточний контроль успішності (включно з рубіжним контролем і контролем самостійної роботи),

40 балів – підсумковий контроль (екзамен).

Таблиця 1. Максимальна вага поточного та підсумкового контролю у балах

Вид контролю	Максимальна вага поточного та підсумкового контролю в балах	Підсумкова оцінка
Поточний контроль		100
Практичні заняття	40	
Самостійна робота	20	
Підсумковий контроль		
Екзамен	40	

Розподіл набраних здобувачем балів під час практичних занять

Оцінювання здобувачів відбувається за шкалою 1-7 балів за всі види роботи:

- 1 = F (критично низький рівень),
- 2 = FX (незадовільно з можливістю перескладання),
- 3 = E (задовільно),
- 4 = D (задовільно+),
- 5 = C (добре),
- 6 = B (добре+),
- 7 = A (відмінно).

Здобувач отримує оцінки за роботу на кожному практичному занятті плюс за виконання завдань з самостійної роботи.

Формула переведення балів за практичні заняття

$$N_{\text{практ}} = (A \div B) \times 40$$

Де:

Nпракт = остаточні бали за практичні заняття (максимум 40),

A = сума всіх балів, отриманих здобувачем на практичних заняттях,

B = максимально можлива сума балів на практичних заняттях,

40 = максимальна кількість балів, що зараховується за практичні заняття згідно таблиці розподілу.

Формула переведення балів за самостійну роботу

$$N_{\text{сам}} = (C \div D) \times 20$$

Де:

Nсам = остаточні бали за самостійну роботу (максимум 20),

C = сума всіх балів, отриманих здобувачем за самостійну роботу,

D = максимально можлива сума балів за самостійну роботу,

20 = максимальна кількість балів, що зараховується за самостійну роботу згідно таблиці розподілу.

Таблиця 2. Розподіл набраних здобувачем балів під час підсумкового контролю

Види робіт	Кількість набраних балів			
	F – FX	E – D	C – B	A
Екзамен:				
Теоретичні питання (2)	5	10	15	20
Практичне завдання	5	10	15	20
Максимальна кількість набраних балів	10	20	30	40

Підсумкова оцінка є сумою балів, набраних за весь курс навчання та під час екзамену (20+40+40=100) та вираховується за національною шкалою та шкалою ЄКТС.

Таблиця 3. Внутрішня університетська шкала оцінювання

Шкала оцінювання, що використовується в університеті	Шкала оцінювання ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Зарва В., Свіца Т. Читацька ідентифікація як технологія вивчення зарубіжної літератури в школі: теоретичні засади та практичний інструментарій. *Наука і техніка сьогодні*. Серія «Педагогіка». 2026. №5 (59). С. 1939–1957. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-5\(59\)-1939-1957](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2026-5(59)-1939-1957)
<https://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/45703/45729>
2. Зарва В. А., Табакова Г.І., Александрова Г.О. Гейміфікація та сторітелінг як засоби формування читацької компетентності на уроках зарубіжної літератури. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: Педагогіка. 2026. Вип. 1. С. 106–114. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3605.26.1.12>
3. Поліщук Л. Б. Методика навчання зарубіжної літератури: технології сучасного уроку в умовах НУШ: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Умань: Візаві, 2025. 143 с.
4. Розман І. І. Теоретичні та методичні засади формування критичного мислення старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: монографія. Мукачево: Вид-во МДУ, 2025. 152 с.
5. Удовиченко Л. Теорія і технологія вивчення художніх образів-персонажів у курсі зарубіжної літератури старшої школи: монографія. Київ: Інтерсервіс, 2020. 352 с.

Додаткові

6. Бабійчук Т. В. Сучасна медіаосвіта: відеофрагменти художніх творів на заняттях української мови та літератури в педагогічному коледжі: наук.-метод. посібник. Житомир: Видавець О. О. Євенок, 2017. 372 с.
7. Васильєва Т. Цифрові технології в освіті: сучасний досвід, проблеми та перспективи: монографія. Суми: Сумський державний університет, 2022. 150 с.
8. Васильчук Л. Інтелект-картка – дієвий засіб формування життєвих компетентностей, розвитку критичного мислення учнів (на прикладі вивчення творчості Дж. Байрона). *Зарубіжна література в школах України*. 2019. № 5. С. 31–35.
9. Васьков Ю. В. Педагогічні теорії, технології, досвід (дидактичний аспект). Харків: Скорпіон, 2000. 120 с.
10. Ворожейкіна О. М. 100 цікавих ідей для проведення уроку. Харків: Вид. група «Основа», 2011. 287 с.
11. Гарна С. Організація уроку зарубіжної літератури в системі дистанційного навчання школярів. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 62, № 6. С. 47–57.
12. Грицак Н. Інноваційні підходи до вивчення зарубіжної літератури у вищій школі. *Освітологічний дискурс*. 2018. № 1–2 (20–21). С. 188–199.
13. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2004. 352 с.
14. Зарва В. А. Використання інструментів штучного інтелекту для розвитку критичного мислення учнів на уроках зарубіжної літератури в старшій школі. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2026. №106.
15. Ілляшенко Л. Використання мультимедійних продуктів в освітньому процесі. *Освіта. Технікуми, коледжі*. 2008. № 2 (21). С. 13–21.
16. Інноваційні технології навчання української мови і літератури; укл. О. І. Когут. Тернопіль: Астон, 2005. 204 с.
17. Ісаєва О. О. Комп'ютер на уроці літератури як методична проблема. *Всесвітня література в середніх навчальних закладах України*. 2009. № 5. С. 2–5.
18. Козак Л. В. Дослідження інноваційних моделей навчання у вищій школі. *Освітологічний дискурс*. 2014. № 1 (5). С. 95–107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/osdys_2014_1_11
19. Косогова О. О. Метод проектів на уроках зарубіжної літератури. Харків: Веста: Видавництво «Ранок», 2008. 144 с.
20. Кравченко Л., Гелетей О. Роль дигітального підходу на уроках зарубіжної літератури у старшій школі. Актуальні питання гуманітарних наук.

2024. Вип. 73, т. 2. С. 322–326. URL: https://aphn-journal.in.ua/archive/73_2024/part_2/51.pdf

21. Літературознавча енциклопедія: у 2 т.; авт.-уклад. Ю. Ковалів. Київ: ВЦ «Академія», 2007. Т. 1. 608 с.; Т. 2. 624 с.

22. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001. 636 с.

23. Мацарук В. В. Цифрові інтерпретації художнього тексту: поєднання інноваційних технологій і критичного мислення на уроках зарубіжної літератури. URL:

<https://vseosvita.ua/library/stattia-tsyfrovi-interpretatsii-khudozhnoho-tekstu-poiednannia-innovatsiinykh-tekhnolohii-i-krytychnoho-myslennia-na-urokakh-zarubizhnoi-literatury-1006864.html>

24. Мачинська Н., Комарова Ю. Упровадження інноваційних технологій навчання у вищій школі. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. Серія: Педагогіка. 2015. № 1 (14). С. 240–246.

25. Мельник А. О. Літературний розвиток учнів 5–7 класів у процесі навчально-ігрової діяльності: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2006. 259 с.

26. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології: навч. посібник. Київ: Видавничий центр «Просвіта»; Пошуково-видавниче агентство «Книга Пам'яті України», 2000. 368 с.

27. Новітні технології викладання зарубіжної літератури: метод. вказівки до організації самост. роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта спеціалізації 014.21 Англійська мова та зарубіжна література / уклад. проф. І. І. Розман. Мукачево: МДУ, 2025. 53 с.

28. Небеленчук І. О. Діалогові технології навчання зарубіжної літератури учнів 5–7 класів: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 – теорія та методика навчання (зарубіжна література). Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2011. 20 с.

29. Освітні технології: навч.-метод. посіб.; за заг. ред. О. М. Пехоти. Київ: А.С.К., 2001. 256 с.

30. Перспективні освітні технології: наук.-метод. посібник; за ред. Г. С. Сазоненко. Київ: Гопак, 2000. 560 с.

31. Перспективні педагогічні технології в шкільній освіті: навч. посібник; за заг. ред. С. П. Бондар. Рівне: Редакційно-видавничий центр «Теніс» Міжнародного університету «РЕП» ім. академіка С. Дем'янчука, 2003. 560 с.

32. Степаненко О. Технологічне навчання зарубіжної літератури в сучасній українській школі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2023. Вип. 64, т. 2. С. 323–327. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/64_2023/part_2/51.pdf

33. Сиротенко Г. О. Сучасний урок: інтерактивні технології навчання. Харків: Видав. гр. «Основа», 2003. 78 с.

34. Химинець В. В. Інноваційна освітня діяльність. Тернопіль: Мандрівець, 2009. 358 с.

35. Чепіль М. М. Педагогічні технології: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2012. 224 с.

36. Щербань П. М. Навчально-педагогічні ігри у вищих навчальних закладах: навч. посіб. Київ: Вища шк., 2004. 207 с.

Інтернет-ресурси

36. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

37. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: електронна бібліотека авторефератів дисертацій. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/eb/ard.html>

38. Національна парламентська бібліотека України. URL: <http://www.nplu.org/ua/resources/resources.htm>

39. Національна парламентська бібліотека України: політематична база даних статей з періодичних видань. URL: <http://analitic.nplu.org/>

40. Національна парламентська бібліотека України: каталог статей зі збірників наукових праць. URL: <http://stt.nplu.org/>

41. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>

42. Бібліотека Бердянського державного педагогічного університету. URL: <http://library.bdpu.org/>

43. Освіта в Україні. URL: <http://osvita-ua.net>

44. Освітній портал – освіта в Україні та за кордоном. URL: <http://www.osvita.org.ua>

45. Шкільний портал «Острів знань». URL: <http://ostriv.in.ua>

46. Все для вчителя. URL: <http://www.uroki.net>

47. Інформація педагогу. URL: <http://ped-inform.org.ua>

48. Український освітній портал. URL: <http://teacher.in.ua/>

49. Сайт для вчителів світової літератури. URL: <http://mysvitlit.at.ua>

50. Бібліотека методичних матеріалів для вчителів. URL: <https://vseosvita.ua/library>